

LES CRISIS DE L'ASSOCIACIONISME AL POBLENOU.

Parlant sense embuts, que hi ha confiança: això de la crisi dels moviments socials del postfranquisme és cosa que, a hores d'ara, comença a fer pudor. Així com somnià la mort d'una persona propera sol interpretar-se —en la saviesa popular— com una manera d'allargar la vida d'aquell ésser estimat sopito que, cada cop que s'entona la cançó de la crisi de les associacions les entitats, de retruc, reben una injecció de vitalitat impensable des de les tribunes dels genets de l'apocalipsi dels moviments socials.

A més a més, qui us ha dit que les crisis són intrínsecament nefastes? El recte sentit de la paraula crisi té més a veure amb el canvi fecund, la transformació creativa d'una situació determinada que no pas amb aquesta mena de situació de "pronòstic reservat" que sol desprendre's de la immediata emissió del mot. Es des d'aquesta posició que el panorama associatiu al barri del Poblenou pot ésser qualificat de crític, en la mesura que es veu immers en un conjunt de canvis, de sotracs profunds. Si el panorama associatiu canvia ho fa, si més no, per tres raons transcendents:

La primera. La pèrdua de base social dels moviments associatius dits "tradicionals": tant les entitats de-tota-la-vida, vertebrades a l'entorn d'un ideari més o menys consistent de signe divers, com les entitats de caire reivindicatiu sorgides al caire de la transició. Poca broma: la deserció massiva dels associats d'aquesta mena d'entitats és inversament proporcional a l'èxit creixent d'una altra mena de mogudes socials en la banda més tova, suau o "light" —que en diuen ara dels associacionismes; em refereixo, per exemple, al dinamisme de clubs esportius, colles de cultura popular o, senzillament, a l'èxit de convocatòries potencialment sociabilitzades com el sopar al carrer dels primers dissabtes de la festa major dels darrers anys.

La segona. Les associacions del Poblenou presenten un panorama generacional curiós. Les típiques entitats per-a-totes-les

-edats han passat a convertir-se, en pocs anys, en grups fortament marcats per una trama d'edat determinada; les associacions de tota la vida són cada cop més gerentocràtiques, els moviments socials dels anys vuitantes són cau d' "after-progress" i de "post-hippies" de mitjana edat i el jovent, si s'apunta a alguna cosa, ho fa sens dubte al costat d'allò conceptualment més radicalitzat i organitzativament més conjuntural. De l'èxit o fracàs d'una certa sutura generacional en aquest panorama depèn, en bona part, el futur de l'associacionisme al barri.

La tercera. Diuen els savis que un territori en transformació difícilment genera moviments comunitaris forts. En aquest sentit, ben segur que les profundes transformacions urbanístiques, econòmiques i socials que sotraguegen la identitat del barri han de tenir efectes importants en la dificultat manifesta de les entitats a l'hora de trobar el to, el caràcter i el paper en aquesta situació de canvi.

Acabo amb una confidència: si he gosat encetar el tema amb una certa voluntat d'obrir un debat que, si es vol profitós haurà de ser necessàriament polèmic, ha estat més a causa de les patètiques circumstàncies que he anat descobrint, des de la meva peculiar condició de semi-veí del barri, quan he intentat trobar, sense èxit, un lloc on caure'm mort -associativament parlant- en allò del "teixit social" del Poblenou, que no pas per cap afany d'especulació teòrica gratuïta.

Qui tingui més coses a dir, que prengui la ploma i el relleu i ho faci.

Eduard MIRALLES.

El Poblenou de Sant Martí, juny de 1990.